

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова Диримальної комісії
О.В. Поркуян
« 16 » « 02 » 2018 р.

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування
для прийому на навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавра
(зі скороченим терміном навчання)
за спеціальністю 015 «Професійна освіта» (за спеціалізаціями)
на основі здобутого раніше освітнього ступеня
або освітньо-кваліфікаційного рівня

Програма складена на підставі робочого навчального плану підготовки бакалавра спеціальності 015 «Професійна освіта» (за спеціалізаціями).

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

д. пед. н., проф. Г.П. Шевченко
д. пед. н., проф. Є.А. Зеленов
к. пед. н., доц. І.О.Сафонова
к. пед. н., доц. С.С.Рашидова

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Фахові вступні випробування для прийому на навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавра (зі скороченим терміном навчання) за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) на основі здобутого раніше освітнього ступеня або освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста включають перевірку знань з дисципліни «Основи педагогіки» та відбуваються у формі тестування. Мета вступного випробування – відбір на навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавра. Програма вступного випробування включає: перелік розділів і тем; список літератури для підготовки до іспиту; критерії оцінювання знань, умінь та навичок.

Для успішного складення вступного іспиту здобувач вищої освіти повинен знати:

- визначення та сутність основних категорій педагогічної науки;
- обґрунтування мети виховання в сучасних умовах;
- закономірності та принципи педагогічного процесу;
- методи виховання;
- етапи та принципи існування колективу;
- сутність та шляхи формування духовної культури особистості;
- закономірності та принципи процесу навчання;
- основні форми організації навчання;
- методи навчання та новітні освітні технології.

Для успішного складення іспиту здобувач вищої освіти повинен уміти:

- працювати з навчальною та науковою літературою з педагогіки;
- орієнтуватися в колі проблем сучасної педагогічної теорії;
- аналізувати реалізацію основних закономірностей і принципів навчання та виховання в реальній педагогічній практиці;
- обирати відповідно до педагогічної ситуації необхідні методи навчання та виховання, аналізувати ефективність їх застосування.

Для успішного складення іспиту здобувач вищої освіти повинен мати навички:

- роботи за науковою та навчальною літературою з педагогіки;
- аналізу реальної педагогічної ситуації;
- вибору методів і засобів навчання та виховання;
- аналізу ефективності їх застосування;
- самовиховання.

До тесту включені всі теми програми.

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

ПЕДАГОГІКА ЯК НАУКА ТА ЇЇ МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ

Педагогіка як наука про виховання. Основні категорії педагогіки. Джерела педагогічного знання. Зв'язки педагогіки з іншими науками. Структура педагогічної науки. Основні методи педагогічного дослідження.

РОЗВИТОК, ВИХОВАННЯ ТА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ

Аналіз понять “особистість”, “розвиток”, “формування”. Взаємодія біологічного і соціокультурного в розвитку, вихованні та формуванні особистості. Авторитарна та гуманістична концепції виховання і розвитку. Співвідношення національного і загальнолюдського в розвитку, вихованні і формуванні особистості. Проблема екології дитинства.

ЛЮДИНА ЯК ПРЕДМЕТ ВИХОВАННЯ. УРАХУВАННЯ ВІКОВИХ ТА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ В ОРГАНІЗАЦІЇ ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

Вікова періодизація. Особливості розвитку дітей різних вікових груп: молодший шкільний вік; підліток; старшокласник. Урахування індивідуальних та вікових особливостей в організації виховного процесу.

МЕТА ВИХОВАННЯ І ОСНОВНІ МОДЕЛІ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ

Проблема мети в педагогіці. Об'єктивний характер мети виховання та її детермінанти. Структура мети виховання з позицій функціонального та діяльнісно-особистісного підходу. Основні моделі реалізації мети виховання.

ПРОЦЕС ВИХОВАННЯ ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНЕ ЯВИЩЕ

Сутність виховання як соціокультурного явища. Мета виховання. Зміст виховання. Етапи процесу виховання як соціокультурного явища. Закономірності та принципи виховання. Діагностика та оцінка результатів виховання.

ЗАКОНОМІРНОСТІ І ПРИНЦИПИ ВИХОВАННЯ

Сутність і зміст виховного процесу. Загальні закономірності процесу виховання. Принципи виховання: а) специфіка принципів виховання; б) суспільна спрямованість виховання; в) позитивна спрямованість виховного

процесу; г) гуманізація виховання; д) особистісний підхід; е) єдність виховних впливів.

МЕТОДИ ВИХОВАННЯ

Поняття про метод виховання. Різні підходи до класифікації методів виховання. Методи педагогічної організації і самоорганізації дитячого колективу. Методи повсякденного спілкування. Методи активного впливу на індивіда чи колектив. Вибір методів виховання.

ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ В КОЛЕКТИВІ ВИХОВАНЦІВ

Сутність колективу. Характерні риси первісного колективу. Закони існування колективу. Етапи розвитку колективу. Роль традицій в житті колективу. Принципи виховання шкільного колективу. Структура колективу. Формальні і неформальні групи. Інші об'єднання людей.

ФОРМУВАННЯ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ

Сутність духовної культури. Специфіка процесу формування духовної культури особистості. Вікові аспекти формування духовної культури. Шляхи й засоби формування духовної культури особистості. Мистецтво як засіб духовного розвитку учнівської молоді. Розвиток духовної культури учнівської молоді в процесі навчання. Формування духовної культури в позакласній та позааудиторній роботі.

ПРОЦЕС НАВЧАННЯ, ЙОГО ЗАКОНОМІРНОСТІ ТА ПРИНЦИПИ

Сутність процесу навчання. Гносеологічні основи процесу навчання. Структура процесу навчання. Психологічні основи навчально-пізнавальної діяльності учнів. Виховання культури самоосвіти і формування загальнонавчальних умінь – основа розвитку менталітету учнів.

ЗМІСТ ОСВІТИ ЯК ПІДГРУНТЯ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ

Поняття про зміст освіти. Історичний характер задач та змісту освіти. Види освіти. Обумовленість елементів змісту освіти розвитком культури людства. Характеристика елементів змісту освіти. Документи, що визначають зміст освіти. Основні напрямки вдосконалення змісту освіти в умовах становлення української національної школи.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Поняття форми організації навчання. Короткий історичний огляд розвитку організаційних форм навчання. Урок – основна форма організації навчання. Сутність уроку, його ознаки. Класифікація уроків. Структура уроків. Переваги і недоліки класно-урочної системи навчання у порівнянні з іншими системами. Вимоги до сучасного уроку. Дидактичні умови оптимального застосування лекції, семінарів, практичних занять, заліків. Позаурочні форми організації навчання.

СУЧАСНІ ВИДИ ТА ТИПИ НАВЧАННЯ

Лабораторна система навчання. Проектна система навчання. Інтегрована система навчання. Програмоване навчання. Проблемне навчання.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА НОВІТНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Сутність поняття “метод навчання”. Функції методів навчання. Структура методу навчання. Класифікація методів навчання. Засоби навчання. Вибір методів і засобів навчання. Взаємозв’язок методу навчання та методичного прийому. Фактори педагогічного процесу, що впливають на вибір методів навчання. Сутність педагогічної технології. Інноваційна система навчання. Новітні освітні технології.

III. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Галузинський В.М., Євтух М.Б. Педагогіка: теорія та історія. - К., 1995.

Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. - К., 1997.

Жук А.И., Казимирская И.И., Жук О.Л., Коновальчик Е.А. ОСНОВЫ ПЕДАГОГИКИ Минск, 2003

Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання. - К., 1997.

Лихачев Б.Т. Педагогіка. - М.: Юрайт, 2003.

Падалка О.С. та ін. Педагогічні технології. - К., 1995.

Педагогічні інновації у сучасній школі. - К., 1994.

Подласый И.П. Педагогіка: В 2-х кн. - М.: Владос, 2003.

Подласый И.П. Педагогіка: 100 вопросов – 100 ответов. - М.: Владос, 2003.

Пуйман С.А. Педагогіка. Основные положения курса.- Мн., 2001.

Реан А.А., Бордовская Н.В., Розум С.И. Психология и педагогіка. - СПб, 2000.

Селевко Г.К. Современные образовательные технологии Учебное пособие. - М.: Народное образование, 1998.

Словник-хрестоматія педагогічних понять: Навчальний посібник для студентів, аспірантів, викладачів. - Луганськ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2004. - 272 с.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТА ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ

Фахове вступне випробування проводиться у формі тестування. Для проведення випробування формуються окремі групи вступників у порядку надходження (реєстрації) документів. Список осіб, допущених до вступного випробування, ухвалюється рішенням приймальної комісії СНУ ім. В.Даля, про що складається відповідний протокол. Вступне випробування проводиться згідно з розкладом фахових вступних випробувань, який затверджується в установленому порядку головою приймальної комісії університету. На тестування вступник з'являється з паспортом, при пред'явленні якого він отримує тестове завдання.

Структурно тестове завдання включає 26 питань різної складності:

- 10 питань простої складності (правильна відповідь на одне запитання оцінюється максимум в 0,3 бала),
- 10 питань середньої складності (правильна відповідь на одне запитання оцінюється максимум в 0,45 бала),
- 6 питань великої складності (правильна відповідь на одне запитання оцінюється максимум в 0,75 бала).

Округлення сумарної оцінки здійснюється стандартним чином: дробова частина 0,5 і більше – до 1, дробова частина менше 0,5 – до 0.

За умови надання вірних відповідей на усі тестові запитання вступник отримує максимум 12 балів. Тривалість фахового вступного випробування становить 45 хвилин. Оцінка менше 4 балів позбавляє права на участь у конкурсному відборі на зарахування.

Результати фахового вступного випробування оцінюються за 12-бальною шкалою і відмічаються у «Листку реєстрації відповідей». Рівень знань вступника за результатами тестування заноситься також до відомості і підтверджується підписом голови фахової атестаційної комісії. Відомість оформлюється одночасно з внесенням результатів тестування до «Листка реєстрації відповідей» вступника і передається до приймальної комісії.

Заяву про апеляцію вступник може подати в чинному порядку.

Голова фахової атестаційної комісії

к. е. н., доц. О. В. Федорова

Члени фахової атестаційної комісії

д. пед. н., проф. Є.А. Зеленов

к. пед. н., доц. С.С.Рашидова